

רצה המקרה שממש בימיו האחרונים של ימי חלדו עלי אדמות אפגש ואתראה אתו בהיותו שומר. בתקופת היותו במשק קרוב ל - 17 שנה נפגשתי אתו רק במקומות ציבוריים: בהג, בחתונות, בבר - מצוה. בשירה בציבור של זמר חסידי או עממי; מכיון שאנשים טובלים כמוהו, חיים את חייהם הפרטיים בודדים ומבודדים. אחרי שנים של מחלות וכאבים, שהם תוצאה ישירה של סבל הגופני והנפשי שעברו עליו במלחמת העולם השניה במחנות רוסיה, בתנאי רעב ועבודת פרך בדונבס, זכה מנחם לחיים שקטים יותר במשק.

שנים רבות עבד בספרות במסירות ובטבלנות רבה. בזמן האחרון עבר לעבודה בענף הבנים, בהכינו חבלים לאשכולות. עבודה זו קימצה לחברי הענף עשרות רבות של ימי עבודה. אפילו בלילות של נדודי שינה קם לעבודתו, בשעה 3 לפנות בוקר.

... ובהזדמנו יחד בלילה בעת שמירה על יד השער היו שיחותיו מטובלות בהומור, שהיה טבוע בנפשו ודוקא עליזה, למרות הסבל שעבר עליו בחייו; הוא ציטט ודקלם לפני ההומורסקה המוצלחת שלו על הבחירות לכנסת הרביעית. במיוחד על איש מיודעו עוד מביאליסטוק, עיר מולדתו, אשר יסד בארץ מפלגת הבונד ורצה להבחר לכנסת, בהתאימו את זה למוטיב "מיקו משיילון" הוא ספר לי, וקשה להגיד, שהיה זה בלי אבק של התפארות. שבזמן ועידת האחד במשקנו מסר את דירתו למזכיר האחד, החבר גבתי. ועל הפזמון, אשר חיבר לכבוד המאורע זה ועל מכתב הפרידה, שגבתי השאיר על שולחנו של מנחם.

בהמשך פגישתינו סיפר לי קטעים מהייו בפולין ובעיקר ברוסיה בזמן המלחמה על משפחתו ואשתו שאבדו בימי השואה - לא דבר אף פעם. הוא ספר לי עוד, כי בהיותו ברוסיה, במחנות בזמן המלחמה השתחרר יחד עם עוד אלפי יהודי פולין ועשרות אלפי פולנים נוצרים לפי הסכם "סטלין - סיקורסקי", בתנאי שעליהם להתגייס לחטי-בה פולנית על אדמת רוסיה, בפיקודו של גנרל אנדרס.

בחטיבה הזאת היה מנחם החזן של החיילים היהודים, והיה מופיע על יד עמוד התפילה. בזמן ההוא קשר קשרים עם המנצח כספי ומשורריו. כן תיאר לי, בשפה ההומוריסטית האופינית שלו, איך החטיבה נסעה דרך פרס ארצה, ואיך הוא יחד עם עוד הרבה חיילים יהודיים הסתננו וברחו מתוך המחנה והגיעו בהדרכתו של איש המחתרת שלנו לתל - אביב; ואיך הגיע אחרי זה באישון לילה עם עוד קבוצת אנשים מעליה ו', חיילי החטיבה לאשדות יעקב. חלק מעליה זו התגייס לבריגדה, ובחלקם עזבו את המשק, והוא היחידי שנשאר אצלנו עד יומו האחרון.

בערב האחרון לשמירתו, ביום שישי 2.6, כטוב לבו בשיר, שר לפני שירים עממיים יהודיים מהגולה, שידע למסור אותם בכל להט נשמתו. ובזה נסתיימה שירת חייו... והאיש העממי העסיסי הזה, מסר את רוחו למלאך הדומם, בחשכת הלילה, בשנתו, מבלי שירביש וכך הוא נפטר מיחת נשיקה; חסד ההויה בעד כל הסבל שעבר עליו בחייו.

מוקירו מאז...